

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide czimzendők
az előfizetési pénzek.
Hirdetések és nyilvántá-
rozások költségei:

ELŐFIZETÉSI DIJ
Egész évre . 8 kor.
Félévre . 4 »
Negyedévre . 2 »
Egyes szám ára: 20 fill.

SOMOGYI ÚJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irányi D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szellemi részét illető minden
közlemény.

Börmentetlen küldé-
ményt nem fogadunk el.

Kéziratokat vissza
nem adunk.

M E G Y E I É S H E L Y I - E R D E K Ű V E G Y E S T A R T A L M U H E T I L A P

A »Kaposvári Iparoskör« hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: K E D D E N.

Felelős szerkesztő és kiadó: POÓR SÁNDOR.

Somogyvármegye és Kapos-
vár város nagyérdemű kö-
zönségéhez!

A Karácsonyi Occasíó

folyó hó 20-án

vette kezdetét, a melyre a nagyérdemű
közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kiváló tisztelettel

Löw Mór és Testvére.

A nő kulturértéke.

Ha ma a kultura fogalmáról aka-
runk beszámolni, akkor mindenekelőtt
általában azt kell mondanunk, hogy
a kultura a gazdasági, erkölcsi jogai,

tudományos — művészeti nyilvánulá-
soknak összességét foglalja magában
és hogy az az embernek a természet-
fölött való uralmát jelenti. Akár
magában vagy belvilágán kívül vagy
pedig maga fölött keresi az ember
önértékét vagy pedig az Istenben min-
dig oly eszmékre és oly dolgokra fogja
az érték hangsúlyát helyezni, a me-
lyekről fölteszi azt, hogy az életének
erősítését és fokozását elősegítik. Mert
hiszen a kulturának végső és legfőbb
célja az élet létrehozása.

Éles belátású férfiakról hallhatjuk,
azt, hogy a nemesszívű nő kultur-
értékét kellőképpen megbecsülni alig
lehet. És az ilyen nyilatkozatok azon
meggyőződésének eredményei, hogy a
kulturérték egyenlő az önértekkel.
E tekintetben nem a külvilági alkotó
erő a fő, noha az is igen nagybecsű
dolog, hanem inkább a személyi kul-
tura mérték s azon lélek — erkölcsi
magasság, melyen az egyesek állanak.

Egyébiránt akár elismerjük ezt,
akár nem mégis tagadhatlan tény az,
hogy a nő a kulturát mindig kü-
lönös adományokkal gazdagította;
s nem szabad eltejeztünk, hogy az
irányában tanusított kicsinylés csökken-
tetle az ő befolyását és hogy így nem
egyszer fosztották meg azon lehetősé-
gétől, hogy erőit kellőképpen kifej-
tesse.

A mai emberiség igen magas kul-
turépületet emelt és gondoskodnia is
kell arról, nehogy a magasságban
elszédüljön s a mélységbe zuhanjon.

Haladjunk át tehát gyors lépés-
ben a kulturtörténelmen, hogy végre
meggondoltan azon kérdés előtt álljunk
meg; mi módon kell a nők a
jelenkor kulturáját szolgálnia.

Már az Amazon államokról s
anyai jogról szóló történelmi mesék
is bizonyítják, mennyire becsülték a
a létért való küzdelemben a nőnek
erejét főleg a vándornépeknél.

T Á R G Z A.

A szerelem.

Nincs a földön olyan édes érzélem,
Mint az igaz, boldogító szerelem.
Ne vádoljon senki engem hát azért,
Ha megvetek érte minden hirt, babért.

Mert dicsőség, hír, koszorú mit érne,
Ha szerelem a szívemben nem élne? I
Kincs, gazdagság, nem vágyom én reátok:
Hisz szerelmem ér egy egész világot.

Érdemes-e élni?

Lehető-e erre a kérdésre kategorice,
avagy positive felelni? Fölállíthatunk ezer
meg ezer morál-philosophemát, feleletünk
mindig dilemma lesz.

Mi célja van az életnek: a munka,
a faj, vagy az önfentartás; avagy nem
meguntért éltünk, a világ egészének töké-
letesítésére küzdünk napról-napra? Van-e
az egyednek végcélja?

E kérdés fölfogása nagyon is diver-
gáló. Az emberek két aránytalan kategó-
riáját kell megkülönböztetnünk; a nagyobb-
bik rész ragaszkodik az élethez, az el-
enyészően csekély százalék nem látja cél-

ját annak, a miért él, harcol, küzd. Csak
azért élni, hogy testünket tápláljuk, gon-
dozzuk, bizony nem érdemes. De hány
ember van, kinek még testi táplálék sem
jut elegendő. Az egyiknek nyomor vagy
lelki meghasonlás miatt nem érdemes ten-
gődnie s elveti azt a gyötrő életet, mely
csak kint hozott számára; a másik küzd
nap-nap mellett, keserves kínok láncolata
az élete, de harcol tovább, mintegy ki-
egészítője életének a lelki tusa s mégis
tovább kinlódik. Nem tudom, bölcs-e ennek
a türelme, van-e ráció filozófia abban,
hogy megadja magát, vagy balga-e türe-
se. Itt is kétféle szempontból felelhetünk.

Érdemes-e az anyának élnie? Érde-
mes még akkor is, ha egyébként a leg-
boldogtalanab volna. Az anya teljesen
boldogtalan nem lehet. A körülményei
sanyarúak lehetnek, gyötrőheti mindenféle
más baj, de élete célja szent: férje és
gyermekéért él, kell azokért élnie. A jó
anyának a maga jóléte csak férje és gyer-
mekei után következik. Az a magasabb
cél, mely férje és gyermekei jólétében
összpontosul, minden balsikerért kárpótolja.
A jó anya nem magában él, hanem férjé-
ben és gyermekeiben; élnie kell a férje
mindenféle vágya, szükségletkielégítésében,
élnie kell gyermekei testi, lelki növekedé-
sében. Az ilyen nőnek érdemes élnie. A ki
a maga számára használ fel mindenkit

eszközül, a kinek mindig a saját maga
éneje van előtérben, annak tán a maga
szempontjából érdemes élnie, azonban élet-
céljának nagyon alant járó cél. Minden
anyának érdemes élnie. Az élet küzdelmei-
ből az apának jutott a legtöbb. A férfiak
is — csak úgy, mint a nők — derék és
közönséges emberek. A jóra való, igaz
férfiu testtel-leléssel dolgozik családjáért.
A mai nők ritkán elégitik ki a férfiu
szívét, lelkét, de ha apa, ő sem lehet bol-
dogtalan. A nő meg is ronthatja, boldoggá
is teheti a férfiu életét, de legyen bármi-
képp, a kinek gyermeke van az tudja,
miért él. A nemeslelkű férfit gyermekei
boldoggá teszik. E mellett a külvilág is a
férfiú. Ott vannak a társadalmi eszmék, a
politika, tudomány, művészet, a közjért
való munkálkodás, mely első sorban a
férfiu dolga, itt is találhat lelki megnyug-
vást, dicsőséget. Az apának még inkább
érdemes élnie, mert a hanyarét, becsületét,
hírnevét, dicsőségét gyermekei számára
küzdötte ki.

Hát az aggligény életének mi a
célja? Mi okozta a t. hogy a természet
törvénye s a társadalom szokása ellen nő
s család nélkül maradt? Minden egyéb
előtt a kor szelleme. Korunk asszonya
nem olyan, mint hajdanta volt; a legtöbbje
nem tudja a civilizációt megérteni, nem
látja az igazi hivatását, nem tudja, melyek

A népek nagy vándorkorszakaiban kifejlődött az egynejség; hogy pedig az egynejség fenmaradt, mint a házasság oly alakja, mely kiváló erkölcsi értékek megvédésére van hivatva bizonyosan ez is a nő egyik legfontosabb kulturmunkájának tekinthető.

A függés legcsunyább jelének tekintendő mindenestre az özvegy nők elégetése az indogermán népeknél; mely erkölcstelen ősrégi szokást Indiában csak a tizenkilencedik században irtották ki.

Görögországban a nő, ha csak a művelt haeterákhhoz nem tartozott, semmiféle társadalmi állást el nem foglalt s így csak a csendes munkálkodásra volt utalva. Plátó legalább elméletig törekedett arra, hogy a nőt a homályból világosságra hozhassa. Különös érdemeit szerzett a nőkkel szemben kortársainak elhanyagolt erkölcsiségének elítélése, valamint a szerelem s a házasság tisztább felfogása által. Ő egyenesen azt mondja, hogy a férfis-nő közössége isteni dolog, mert gyermekeikben halhatatlanságot szereztek maguknak.

A germánoknál Tacitus szerint több elismert önértéke és tiszteltebb állása volt. Ámbár a házi és mezei munka kötelességei közé tartoztak az ő individualis akarata mégis megmaradt és a régi germán szokásokban, erkölcsökben és jogokban főleg pedig a házasság tiszta formájában ott látjuk a nő erős befolyását.

Még a régi Rómában is jók voltak a házassági viszonyok. Itt is áldás gyanánt dicsőítették a feleség erényét, derék fiuk felnevelése képze.

S valóban megtisztelő bizonyítvány az a római matrónákra nézve, midőn Horác az mondja róluk, hogy tulajdonképen ők voltak, kik Hannibált és Antiochust legyőzték.

Róma hatalmával és nagy kincseivel növekedett a fényűzés, ez pedig demoralizálta a nőket is; ők önmagukat veszítették el és megpecsételték a római kultúrának bukását, vesztét. Korlátlanul uralkodott az egoismus; tűnődött a családi érzelmek; szolgák serege teljesítette az egykori háziasszonyi kötelességeket; tulságosan szaporodnak a házassági elválások s az anyaság kerülése. Tiberius császár alatt eltűnt a jogéletből a házasság régi formája. A nőietlen nő bontó tényező gyanánt közreműködött a régi kultúra és társadalom bukásán.

És a kereszténység? Ez arra törekedett, hogy a római erkölcstelenység következményeit askesissel, a cynikus individualismust socialismussal a materialis kultúrát — a benső élet kulturájával legyőzze.

A nő — elragadva a hatalmas vallási mozgalomtól — új kulturszerpet nyert, a mely megfelelt az ő sajátos lényének.

A második századtól kezdve támadnak vallási természetű nőtársulatok, rendek és zárdák. A klérus és a nők a szellemi kultúra képviselőivé lesznek. Franciaországban és még inkább Irlandban latin és görög tanulmányokkal, később francia nyelvvel, medicinával, gyógyszerészettel, kéziratok sokszorosításával stb. foglalkoztak.

A középkor női általában véve felülmúlták műveltség dolgában a

férfiakat, noha ezek igen produktívek voltak.

Kedvezőtlen a nő helyzete a 16. században egész a 17. század feléig. A nő megvetésben részesül, a női zárdákat és menhelyeket beszűntették. Hivatását csak a házasságra szorították; a házasságon kívül ki volt téve a vad idők veszélyeinek.

Azonban Német- és Franciaországban a pietismus ismét nagyobb tért szerzett a nő érzelmeinek; ebből következett a képmutató nőimádás. A 19-ik század galáns idői nem kedveztek a női becsületességnek, hanem csak a női ingernek és varázsának; a nők a trónusokon és trónusok mögött elősegítették az elfajulást, míg végre a látszat, az álerény összeroskadott a nagy revolúció véres valósága előtt.

De a nő jogainak és a nő értékének kérdése többé nem tűnik el a nyilvánosságból. A múlt század fejlődése ismeretes előttünk. Tudjuk, hogy a gazdasági és szellemi szükség a nőket is arra kényszerítette, hogy emberhez méltó s a közjóknak hasznos existenciáért küzdjenek. Kívánjuk, hogy a nő is természetéhez s erőihez képest részlegyen a nemzet kulturálétének minden terén s hogy így érvényesítse saját kulturértékét.

Cselkó József.

H I R E K.

— Előfizetési felhívás. Tisztelettel figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani szivesek legyenek, nehogy

a műveltség alkotó elemei. A régi korban a nőt egészséges, józan esze emelte az erkölcsiség magaslatára. Most nem józan, a kor igényei elkábitják, eltompítják szívét s azért választani sok férfit nem tud magának nőt. A nő önző számítása, szeretet nélkül való szíve számtalan férfit elriaszt a házasság életétől s él örömtelenül, de gond nélkül. Pedig, meg vagyok róla győződve, igaz szeretetet minden jóra való férfit örömet odatesz a gondtalanságát. És ha ki tudná válogatni a magához való nőt, egy sem maradna legény-ember.

Sajnos, gyakran a legkiválóbb férfiak élnék magukban, rideg garcon-otthon a tanyájuk. Nem ismerik a gondot, a bánatot, de — a boldogságot sem. Nekik más céljuk van: a nagy világ. Az egyik a keze szorgalmával, a másik agyával munkálkodik az emberiség munkálkodásán, lemond a boldogító családi örömről, a hideg dicsőségért. De a nagy ember nem is törődik a dicsőséggel s azért nem is boldogítja. Deák Ferencz, Szilágyi Dező egész nemzetet boldogítottak s őket ki siratja gyermekei és hitvesi szeretettel! Érdemes volt-e nagyjainknak élniük? — Azt hiszem erre senki nem vár feleletet. E két óriásnál kisebb agglegények is megtalálják azt, a mi az életnek tartalmát ad. Lemondanak az igazi boldogságról s élnék a munkának, a gondtalanságnak.

Hát a sok aggászú miért él, van-e életének hivatása? Az öncél nem lehet életozél, az aggászú meglátásból csak magának él, magáért dolgozik. De csak látásból. Legfőjebb annyi igaz belőle,

hogy többé-kevésbé az önfentartásáról gondoskodik. A legtöbb aggászú a nő-emancipáció bajnoka és mint ilyen, annyit dolgozik a közjóért öröm s boldogság nélkül, hogy hasonlíthatatlanul több jót tesz az emberiséggel, mint az a anya, ki még a gyermekeit is rosszul neveli a társadalomnak. Annak szívöröm jut kontár munkájáért, ennek rideg szeretetlenség, hideg udvariasság. A nőt boldoggá csak férje és gyermekei tehetik. A képzelt, művelt aggászú áldása a társadalomnak. A melyik nem működik közpályán, az a családban munkálkodik áldásosan, a más családjában.

Az aggászú mind komolyan dolgozik mind igaz munkása a közjóknak. Hisz a nők legjava szokott pártában maradni. S a közönséges ember megmosolyogva azt a nőt, a kinek férfit nem jutott és sok felszínesen itélő külsőnek, személyesnek mondja az aggászú, pedig akárhányszor a férjes nő, a férfit szeszélyesebb. A világ zöme őt sem itéli meg helyesen; az aggászú mindenkinek hasznosabb mint önmagának. Dolgozni tud, némelyik a férfakkal egyenlően, de föld jó számára nincs; a férfinak ad a világ kárpótlást, de a férjetlen asszonynak nem, mert hát ez ideig a nemek szerint kétféle erkölcsöt különböztetünk meg s a mig így lesz, az erősebb mindig bánthatja a gyengébbet. Az aggászú öröme mindig negatív marad.

Hát a küzdő embernek, a szegénynek, koldusnak, betegnek mit ad az élet? Kint, szenvedést s mégis csak ragaszkodik egyik is, másik is az élethez. A könnyelmű száz-

szor bajba sodorja magát a fősvény egy fillérért is reszket, az érzékenyek minden fájdalmat okoz s azért mindegyiket magáragadja az élet megmagyarázhatatlan vonzóereje.

S mégis honnan a sok öngyilkos, mi adja az őt fegyvert az ember kezébe? A testi lelki nyomorúság. A ki nem elégzik meg azzal, hogy csak másért dolgozzék, a ki öröm, élvezet nélkül élni nem akar s nem tud; a kinek a szerencsétlenség vágy boldogtalanság elviselhetetlen; az veti el életét, mert öncélát benne nem lát. Az öngyilkos gyáva, mert nem mer az élet küzdelmeivel sikra szállani, de hős is, hogy meg tud válni az élettől, hogy végét veti kijnak.

Hogy érdemes élni, a mellett maga remek, utánozhatatlan természet bizonyít, meg kell állnia, hajolnia véges eszünknek a természet titkai előtt. Hol van az az erő, mely semmiből megérleli az embert, azt a bámulatos testi lelki gépezetet, melyben a vérkeringés okozza boldogságunkat s boldogtalanságunkat egyaránt. A magánélet a fő mindenkinél attól függ az ember felfogása, érdemes-e élni vagy sem.

De hát az sohasem lehet felfogás dolga; mindenkinek érdemes élnie, mert mindenkinek megvan s rendeltetése.

Dittler I. R.

a lap küldésében akadályok merüljenek fel.

Tisztelettel

A kiadóhivatal.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Mihalik Lajos szabadtanítói képző intézeti rendes tanárt a német nyelv és paedagógia rendes tanárává Csurgóra helyezte át.

— **Választás.** A megyebizottsági tagválasztás f. hó 1-én folyt le Somogy-Szobbi községben. Az elhalálozás folytán megüresedett állásra a jelöltek voltak dr. Kiszely László nagyatádi kir. járásbíró és Stadler Géza felsősegesdi körjegyző. A szavazás befejeztével Stadler lett új megyebizottsági tagul megválasztva.

— **Vasuti baleset.** Sajnálatos az a gyakori baleset, mely majd itt, majd amott fordul elő a vasut vonalán, s mely talán az illetők gondatlansága folytán áll be, de nem egyszer vigyázatlanság is oka a szerencsétlenségnek. Így legutóbb a múlt héten 2 baleset is történt Gyékényesen. Az egyiknek áldozata egy alsóki polgár ember, kit elgázolt a vonat, a másik egy vasuti kalauz, ki menet közben megcsuszott a vonat feljáró lépcsőjén a vonat kerekei alá került s ezáltal egyik karját vesztette el.

— **Öngyilkosság.** P. I. a helybeli 19-ik honvéd gyalogezred hadnagya f. hó 7-én virradóra eddig ismeretlen okból öngyilkossá lett; a szerencsétlen fiatalember e tette annyival inkább sem érthető, miután boldog vőlegény volt.

— **Sikkasztó szolga.** A kaposvári segélyszövetkezet szolgája Rozs János f. hó 1-én a reábizott mintegy 200 forintot elcsikkasztva megszökött; a csendőrség széleskörű nyomozást indított meg a hűtlen szolga kézre kerítése végett.

— **Elhalálozás.** Pete Lajos nyugalmazott gazdatiszt, városunk egyik köztisztviselőben álló polgára f. hó 7-én délután elhalálozott.

— **Hűtlen segéd.** Laskay Ernő keszthei kereskedőnél szolgálatban levő Giz Endre múlt hó 27-én az udvari raktár helyiségéből egy zsák, mintegy 60 kg. kávé elemelt, és azt Laskay kocsi Takács István segítségével Bognár Mihályhoz elszállította. Bognár Mihály a kávé Marczalib vitte elárúsításra és abból több marczalilakosnak 7 és fél kg-mot eladott. A csendőrség úgy jött nyomába a tolvajlásnak, hogy feltűnt az, hogy Bognár, ki különben kosár árusítással foglalkozik, kávé is árusít, Bognárt kérdőre vonta a csendőrség, elmondta, hogy honnan ered a kávékereskedése, mely vallomás folytán úgy öt, mint Giz Endrét letartóztatták és most a járásbírósaág börtönében gondolhatnak a kávé árának emelkedése és hanyatlásáról.

— **A kaposvári Izs. nőegylet** f. 6-án a »Korona« szálló nagytermében tombolával egybekötött fényes táncestélyt rendezett. Mint minden évben úgy az idén is ez egyike volt az idei évad egyik legjobban sikerült báljainak. Már napokkal előzőleg észlelhető a volt városunkban az érdeklődés, mely a bál iránt megnyilatkozott. Gyönyör volt nézni a csengő szánokat, melyek egymást űzve versenyre keltek a közönség szállításában. A bál $\frac{1}{2}$, 9 órakor vette kezdetét, tánczra perdült a nagyszámú közönség s járta szakadtig a ropogós csárdást. Örömmel constatáljuk, hogy a fiatalság ezuttal kitelt magáért, nemcsak hogy eddig még nem látott számban jelent meg, hanem még a mellett, hogy oly fáradhatlan buzgalommal tánczolt, hogy valóságos harc fejlődött ki a tánczosnők felkérése körül. Éjfél után az étterembe vonult a díszes közönség hol a vacsora után megkezdődött a tombola. A tárgyak kisorsolása után ismét tánczra perdült a lelkes ifjuság s járta világos reggelig a ropogós csárdást.

— **Végzetes baleset.** Gyakori eset s már majdnem napirenden lévő dolog a szerencsétlenség vadászatán. — A mint Szigetvári tudósítónk értesít, f. hó 1-én a reggeli órákban Kelemen József a szőrényi határ vadászberlője fogoly vadászatra ment Benked István 18 éves kocsisával. — A szőrényi határ kezdetén egy csapat fogoly repült fel a szán előtt, melyből Kelemen 4 lövésre csak két darabot tudott felőni. — A lelőtt foglyok keresése végett Kelemen leszállt a szánról s azokat megtalálva a szánhoz tért vissza s Benkedet szidalmazni kezdte, hogy a lovakat rosszul hajítja s midőn állítása szerint Benked hóna alatt lévő fegyvert elővette, a fegyver Kelemen állítása szerint hirtelen elsült s a löveg Benked oldalába furódott s holtan rogyott össze. — A megejtett boncolás és vizsgálat azonban mindent mesének tartja, miután ennek során az lett megállapítva, hogy a lövés nem közvetlen közelről, hanem legkevesebb 1—2 lépésről történhetett, így a csendőrség lesz hivatva az igazság s a valódi tényállást felderíteni.

— **Új osztálymérnökség.** Kaposvár — Szigetvár és Kaposvár — Mocsolád helyi érdekű vasutak számára Kaposvár székhellyel új osztálymérnökséget szerveztek s annak vezetésével Stein Manó fuzinei mérnököt bízták meg.

— **Hűtlen cseléd.** Kovács Róza antifalusi cseléd leány meglopva gazdáját, Salamon Mór antifalusi lakost, összeszedve ugyanis mintegy 30 korona értékű ruhaneműt, megszökött. — A gazda jelentéstételére a csendőrök csakhamar elcsípték a hűtlen cselédet s most a szigetvári járásbírósaág börtönében elmélkedhetik gonosztette következményeiről.

— **Peterka József** helybeli butor-kereskedő üzletét Erzsébet-ut (Villanytelep szemből) helyezte át; ezen üzlet fényesen s a kor igényeinek teljesen megfelelő módon van berendezve, ajánljuk olvasóink figyelmébe e szolid, pontos kiszolgálást nyújtó üzletet, különösen most, midőn közeledik a karácsony ünnepe, minthogy a ki értékes s hasznos ajándékot akar beszerezni, azt a legolcsóbban és legjobb kivitelben ezen üzletben szerezheti be.

— **Gyászhir.** Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a hűséges házastársnak, szerető apának és nagypapának, a jó rokonnak, a buzgó lelki pásztornak Nagytiszteletű Nagy Sándor urnak a csökölyi ev. ref. egyház lelkészének, volt egyh. egyh. aljegyzőnek és tanácsbírójának, élete 82-ik, lelkészkedésének 56-ik, házasságának 53-ik évében szívméregzésben történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 11-én délután 2 órakor fognak a csökölyi sírkertben, az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Csököly, 1902. december 9. Áldás és béke kihűlt porai felett! Özv. Nagy Sándorné szül. Thuliman Emilia neje Nagy Lajos és neje Mayer Julianna, Nagy Gyula és neje Hajnaly Ilonka, Nagy Terézia és férje ifj. Bosznay Sándor mint gyermekei Ifj. Bosznay Sándor unokája. Pethes Mária és férje Komáromy Béla, Pethes Sándor és neje Écsy Julianna, Nagy Vilma és férje Szabó János, Nagy Lina és férje Lovass Gyula Nagy Sándor unokatestseinek s ezeknek gyermekei. A csökölyi ev. ref. gyülekezet.

— **Karácsonyra és újévre** szebb, nagyobb örömet okozó ajándék, meglepetés nem képzelhető, mintha nőnk, rokonaink, gyermekeink, barátaink részére megrendeljük a legelterjedtebb és legszebb szépirodalmi képes hetilapot, a »Képes Családi Lapok«-t. Félévre az egész előfizetés csak 6 korona, egy negyedévre csak 3 korona. Ennél olcsóbban, szebb meglepetést szerezni nem lehet. A »Képes Családi Lapok« most ünnepli fennállásának 25-ik évfordulóját és ennek emlékére minden új előfizetőnek ajándékol egy szép regényt küldünk. Az elő-

fizetős küldendő a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatalának Budapest, VI., Ó utca 12.

— **Ötven éves gazdatiszti szolgálat.** Alig van t. olvasóink között, aki ne ismerné Richnyovszky Mihály gyaláni tisztartót. Igaz magyar jelleme, eleven kedélye, mindenki általános szeretetét és becsülését szerezte meg számára. Közelebbi ismerősei, barátai örülnek, ha vele pár órát együtt tölthetnek. De nem ez a körülmény adta kezünkbe a tollat, nem ez az ő érdeme, hanem az, hogy jövő évi szeptember hó 6-án üli meg ötven éves gazdatiszti szolgálatának évfordulóját. — Nagy idő ez, különösen a gazdatiszti pályán, hát még ha hozzá tesszük azt is, hogy ezen idő egy családnál, a Festetich grófi családnál telt el. — Több gazdája volt ezen idő alatt, és hogy mindannyinak osztatlan elismerésében részesült, fényesen igazolja az eltöltött ötven esztendő. — Jelenleg Festetich Kálmán grófnak bírja teljes becsülését és bizalmát. Barátai és ismerősei már előre készülnek, hogy mentül fényesebben ünnepelhessék a maga nemében majdnem egyedül álló jubileumot. — Erős meggyőződésünk, hogy ez alkalommal felsőbb kitüntetésben is fog részesülni. — Tartsa Isten még sokáig a magyar gazdák ezen derék nestorát.

— **Új üzlet megnyitása.** Új, fényesen berendezett vas, szerszám és gyarmatáru kereskedés nyílt meg a napokban városunkban Fő utca 22. szám alatt. — Lengyel Testvérek az új üzég tulajdonosai. — Az a nagy raktár, mely az új üzégnek a korcsolyák, konyha berendezések, asztalos és lakatos szerszámokból ezen üzletben található, felülmúlja minden tekintetben e szakma egyéb üzleteit. — Ajánljuk melegen olvasóink figyelmébe ezen szolid üzletet a pontos kiszolgálás, olcsó ár, s az áruk kifogástalan voltánál fogva. — Próbálja meg mindenki, tegyen bevásárlást ezen üzletben s meg fog győződni, hogy teljes megelégedésre lesz kiszolgálva.

— **A kaposvári Jótékony nőegylet,** mint alapításától fogva minden esztendőben, ez idén is a szegények számára karácsonyfát szándékozik állítani, melynek költségeihez való kegyes hozzájárulásra melegen kérjük egy városunk és vidéke áldozatra kész közönségét, mint a tisztelt tagokat. Minthogy a jelentkezők nagy az ma miatt az adományok méltányos elosztása néhány napot igénybe vesz, legyen szabad kérnünk, hogy ezeket lehetőleg december 20-ig dr. Polányi Lajosné elnökhöz bektüldeni sziveskedjenek. Az ünnepély decz. 24-én d. u. $\frac{1}{4}$ órakor lesz a vármegyei székház nagytermében megtartva, amelyre az érdeklődőket van szerencsénk meghívni. Dr. Polányi Lajosné elnök, Kéri Gyula titkár.

— **Középiskolák felügyelete.** A vallás és közoktatásügyi miniszter az 1902/3. tanévre a győniki al gimnáziumra, a csurgói fő gimnáziumra és a bonyhádi al gimnáziumra névbe Spitzkó Lajos székesfehérvári kir. főigazgatót bízta meg a felügyelet gyakorlásával.

— **Száztíz éves ember halála.** Bécs-Ujhelyből táviratozzák lapunknak: Egy közele faluban f. hó 6-án meghalt egy G-ről Gáspár nevű paraszt, a ki állítólag 110 éves volt.

— **A kaposvári kereskedők egyesülete** f. évi december hó 13-án saját helyiségeiben rendkívüli sikerült estélyt fog rendezni. Az estély kiemelkedő fénypontját a »Kaposvári Riadó« feudális socialis alapon álló agrár klerikális irányú merkantil-liberal-demokratikus újság első számának megjelenése fogja képezni. Reméljük, hogy ezen érdekes estély a várakozáson felül fog sikerülni.

G S A R N O K.

A ti falutokban...

A ti falutokban vigan szól a nóta,
Mikor a lányok mennek a fosztóba.
A te kis kertedben nyílnak a virágok,
Én csak sárga avari és hervadást látok.
A csillag is szebben ragyog ott az égen.
Madárdal is csattog a kis erdőszélen.
... S mikor észrevétlen száll a csöndes este:
Gondolom-e egy régi, édes szerelemre?

Lásd, én olyan sokszor gondolok a multra,
Szerelmes vigásra és szerelmes lúrá.
Tudom, az az ábránd vissza nem tér soha,
— Vén, eltört hegedűn réges-régi nóta. —
Meggzált néha a mult bűbajos varázsa,
Gyerekszív szerelme, ezerszínű álma,
Siratlak még most is, ha senki se látja..
Gondolom-e te néha a komédiásra?

Besztercebánya, 1902. okt.

Kovács Sándor.

A mult.

Odakapott félkezével a fejéhez: úgy
érezte, mintha izzó lava tombolna benne.
Néhány pillanatig a tekintete mintegy meg-
kötülten maga elé meredt, aztán zsi-
bongani kezdett minden idegszála. Érezte, tudta,
hogy mi történik vele. Egy-egy pillanatban
analizálni is próbálta ezt az állapotot, a
következőben ismét elkezdtek vad játékokat
az idegek: aztán erőt vett rajta valami
nehéz, valami súlyos tompaság.

Ott ült az íróasztala előtt teljes
apáthiában. Belebámult a lámpába.

A kórháznak valamelyik aiját nagyon
be találta csapni egyik ápolónő. Felecsudott.
Szerte-széjjel hevert az asztalon egy csomó
könyv. Tudományos, orvosi munkák voltak.
Végigaklott rajtuk a doktorának a tekintete.
Később mosolyra torzult el az arca. Sze-
retett volna kirohanni a betegek szobaiba,
teljeserejéből odakiáltani:

— Mit akartok itt? Meggyógyulni?
Hát csakugyan komolyan hiszitek, hogy
medicina segít a bajtökön?

Kezdett eszmélni. A neuraszténikus
ember lelkiállapota szerint, kiben az érze-
lembullámok egymást folyton kergetik:
elmosolyodott s bűnbánóan szemrehányást
tett magának: ő, doktor Berla Jenő, az
ideg orvos csak egy pillantásig is hűtlen
tudott lenni ahhoz a pályához, amely csu-
pá erő csupa igazság s amelyen ily fiatalon is
annyi elismerésnek volt részese.

Megkezdődött ismét a zsi-
bongás. Ekkor
azután egyszerre vége lett annak a híres
tudományos komolyságnak, vége a bűn-
bálatnak. Édes kacagás szakadt ki belőle,
az alig harmincz esztendő ideg orvosból,
akinek a tudását, a munkásságát komolyan
vették: segédje volt, a nagynevű profeszor-
nak. Ellenben ezen a időközönként szigorú
pontossággal visszatérő, kínzó fejszaggatá-
sán nem tudott segíteni.

Akaratlanul is odátévedt a szeme a
falra szegezett kis szekrénykére. Egy halál-
fej volt reáfestve, ez alá pedig oda volt
írva: hogy »venena« mérgek.

Nem est soha, Soha!

Mélyet sóhajtott.

Elég biztos halál az a lassu mér-
eg, amelylyel az az asszony mérgette meg az
életemet...

Bejött egy fehérkötényes, fehérfejtűs
ápolónő.

— Hozhatom a vacsorát:

— Igen, kérem. Különb nem. Fáj a
fejem

A fehérbőbités asszony nyugodtan
mondta:

— Ez természetes.

A doktor felütötte a fejét.

— Természetes?

Az ápolónő minden hangsúlyozás nél-
kül egykedvűen felelt:

— Az természetes. Heteken át,
hónapokon át itthon kuksol a doktor ur.
Azután egyszerre szaporán kezdett forogni
a nyelve. Seho-va sem megy. Mért nem
megy? Sohasem szórakozik. Mért nem szór-
akozik? Nem is csoda, ha ekközött a sok
beteg között megtámadja a kór az idegeit.

A doktor elmosolyodott a nagytudo-
mányu asszony tudós kifejezésein.

— Aztán mit csináljak?

Az asszony elnevette magát:

— Ne tessék haragudni, doktor ur,
de hogy lehet ilyet kérdezni? Színházba,
hangversenyre járjon.

Valami naiv elismerés ült ki az orvos-
nak az arcára: hogy ez az asszony tulaj-
donképpen nem beszél butaságokat.

No jó! Csakhogy ma már későn
van arra, hogy színházba menjek. Nyolcz
óra is elmúlt.

Komolykodó jóindulattal mondta a nő.

— Lám már meg kifogásokat keres.
Hát baj is az, hogy nem épp pont az
elején érkezik?!

Berla most már hangosan felkaczagott:

— Igaza van. Megmutatom, hogy
megfogadom a szavát, elmegyek színházba.
Nem tudom ugyan melyikbe, de: megyek.

Az ápolónő hangjából megint az
anyáskodás hallatszott:

— Az nem mindegy, hogy: akár-
melyikbe. Olyan darabhoz menjen, amelyik-
ben jól kinevetheti magát.

A doktor csak mosolygott:

— Jó, jó, szentírásnak veszem a szavát.
Kezéte vett valamí napilapot, hogy
megnézzé a műsort. Végigvonaglott az egész
teste. Csak úgy dohogta:

— Mi ez? »Lillie«?

Caupa láz lett egyszerre. Magára kapta
a kabátját. Rohant.

A nagytudományu ápolónő a bőbitás
fejét csóválta:

— Kerül ez még az én kezem alá.

— — —

Rohant végig a köruton. Lihegve ért
a színházba. Fuldolva kért egy erkély-
jegyet — az utolsó sorba.

A pénztáros váltig mondogatta:

— Van még, kérem, elég az első so-
rokban is az erkélyen.

— Nem. Nem. Az utolsóba kérek.

A jó öreg kuláns ember ott a rács
mögött csak ráhagyta:

— Nesze, bolond. Egy pénzbe kerül.

De ezt már csak gondolta magában
az öreg.

... És megcsendült fenn a színpadon a
régí dal.

A dal, mely mindéig csudaszép ma-
rad. A »nagymama« mesél egy édeshus
multról, tompán sirat a cselló egy édes
bűnt, mely mintha sosem történt volna
meg.

... Behunyta a szemét. Kábító fá-
dalom ült a lelkére.

Ó milyen más este volt az! Mikor
szegény medikus volt csak, telve vágygyal,
törekvéssel. Itt ülték egymás mellett. Az
utolsó sorban. Az az asszony meg ő. Itt
mondta neki először a nő: szeretlek. Itt
nevelt belőle a gyermekből az a félho-
mályban is vakítóan, ragyogóan világo-
zó szempár: férfit, férfit, alig néhány óra alatt
férfit, aki akar, aki valaki akar lenni.

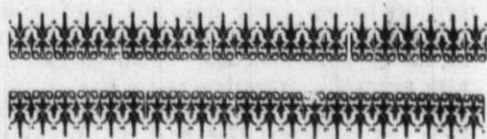
És lett belőle... Lett?... Nem hi-
ányzik semmije?

Hangos kacagás hallatszott az egyik
elsőemeleti páholyból. Két csillogó hölgy,
meg egy merev ur mulatott ott valamin.

Önkéntelenül is felállott és odapillan-
tott. Ugy érezte, mintha találkozott volna
a tekintete egy ragyogóan fekete szempárral.

Es visszarakadt az ülésére. A »nagy-
mama« siratta a multat. Azok a szemek
pedig ragyogva nevettek tovább...

Fáy Nándor.

1054. sz.
végrh. 1902.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel
közölni teszi, hogy a kaposvári kir. járás-
bírótság 1902. évi V. VIII. 342/2. számú vég-
zése következtében Dr. Rósa Ferencz
ügyvéd által képviselt Fonclére pestbiztosító
Intézet javára Babócsai Zsigmond kaposvári
lakos ellen 409 kor. 34 fill. s jár. erejéig
1902. évi július hó 22-én foganatosított
kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 675
kor. becsült következő ingóságok, u. m.
szoba bútorok, nyilvános árverésen el-
adotnak.

Mely árverésnek a kaposvári kir. já-
rásbírótság 1902. évi V. I. 245/4. számú vég-
zése folytán 109 kor. 34 f. tőkekövetelés ennek
1901. évi szeptember hó 19. napjától járó 5%
kamatai, és eddig összesen 48 kor. 04 fillér-
ben bírósággal már megállapított költségek
erejéig Kaposvárott végrehajtást szenvedő
lakásán Fő-utca Zsupán házában leendő esz-
közlésére 1902. évi december hó 23 ik
napjának délelőtti 10 órája határidőül kitü-
zetik és ahhoz a venni szándékozók oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és
108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett
a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becs-
áron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó-
ságokat mások is le és felülfoglaltatták, és
azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen
árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §.
értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kaposvárott, 1902. évi december
hó 4. napján.

RÁCZ ISTVÁN,

kir. bírósági végrehajtó.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított árákon. Oltványok ezre 90—100 frt.

Mindenik a legkiválóbb bor- és csemege fajokból, fajtisztán, teljes jótálással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget kiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki eb- beli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nem- hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át úgy, hogy a bekerített részek teljesen kulcsai zár- hatók. Minden rendeléshez rajzokkal el- látott ültetési és kezelési utasítás mellé- kejtetik. Bővebb tájékoztató végett szíves fénynyomatu árjegyzékek ingyen és bér- mentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy leve- lezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték.

Kétéves, óriási jöve- delmet biztosító vol- tánál fogva, ennek tenyésztése majd min- den gazdaságban az utóbbi időben rend- kívül elterjed.

Czim : „Érmelléki Első Szőlőolt- vány-Telep” Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

e lap

kiadóhivatalában.

Mindennemü butor!

Hálószoza,

E b é d l ő,

S z a l o n,

U r i s z o b a,

S z e k r é n y,

I r ó a s z t a l,

Könyvszekrény és állvány,

Székek, ág, mosdó,

Pamlag, olajfestményü képek és tükrök szilárdan és olcsón kaphatók

PETERKA JÓZSEF

kaposvári butorgyári raktárában

Erzsébet-ut (saját ház) Villanyteleppel szemben.

Nagy választék szilárd és elsőrangú

Vasbutorokban gyári árakhoz.

Karácsonyi díszműárak és ajándékok egyedüli olcsó beszerzési forrása.

Kárpitos és díszítési munkák izlésesen és pontosan készíttetnek.

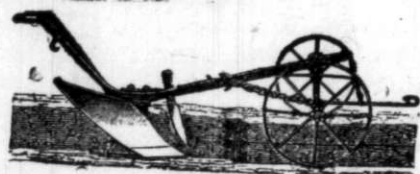
Mindennemü gazdasági és konyhakerti magvak.

LENGYEL TESTVÉREK

vas-, szerszám-, fűszer- és gyarmatáru kereskedése

KAPOSVÁROTT

az „ARANY EKÉ” hez.

Van szerencsénk Kaposvár és környékén lakó nagyérdemű közönség- nek becses tudomására adni, hogy Kaposvároton, Fő-utca 22. szám alatt (Szarvas-féle házban) ujonnan berendezett, az „ARANY EKÉ”-hez címzett

vas-, szerszám-, fűszer- és gyarmatáru-üzletet nyitottunk.

A legelső nagykereskedelmi házakkal és gyárakkal való összekötte- tésünknek fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy nemcsak árucikkeink minősége, hanem azok áraival is a nagyérdemű közönségnek kiváló előnyt nyújthatunk.

Üzletünkben mindenkor a legjobb minőségű lakatosárak, szerszámok, mindennemű asztalos kellékek, faragványok. Görlécze, takaréktűzhelyek, vaskályhák, épület és butor vasallások, mindenféle gazdasági ipari vas- szerszámok, villanyos csengők, lombfűrész kellékek, valamint háztartási és konyha felszerelési cikkek, továbbá különféle olajok, lakkok, kenecék, por és olajfestékek, padlómaszok, ugyancsak a legjobb minőségű fűszer és gyarmatáru, szóval minden e szakmához tartozó árucikkek a legjutá- nyosabb áron kaphatók.

Pormentesítő olaj! egyedüli elárúsító helye.

Elismert legjobb szer a por eltávolítására éttermek, kávéházak, hivatalok, iskolák, üzletek, irodák és magánlakások részére.

A tisztaság fenntartására és az egészség megóvása czéljából.

Kiválóan ajánlható.

Vid éki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Főraktár legújabb secesstós edényben.

Mindenféle korsolyák nagy választékban és jutányosan.

1070. sz.
végrh. 1902.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezezzel közhírre teszi, hogy a kaposvári kir. járásbíróság 1902. évi Sp. II. 453/4. számú végzése következtében dr. Póni László ügyvéd által képviselt Téri Emília javára, Klauber Ignác kaposvári lakos ellen 52 kor. s jár. erejéig 1902. évi november hó 10-én fogantatott kielégítési végrehajtás ujján le és felülfoglalt 1888. koronára becsült következő ingóságok, u. m. különféle szoba bútorok, lovak, takarmány, vetőgép és egyéb ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kaposvári kir. járásbíróság 1902-ik évi VII. 337/2 számú végzése folytán 52 kor. tőkekövetelés ennek 1902. évi augusztus hó 1. napjától járó 5%, kamatai, és eddig összesen 9 kor. 86 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig Kaposvárott végrehajtást szenvedőnek Irányi-Daniel utca 12. sz. a. lakásán és a Cserben levő puszáján leendő eszköziesére 1902. évi december hó 17. ik napjának délelőtti 1/2, 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz 107 és 108. §-a értelmében készpénzüzetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kaposvárott, 1902. évi november hó 29. napján.

RÁCZ ISTVÁN,
kir. bírósági végrehajtó.

FERNOLENDT

czipőfényemáz a világ legjobb fényemáza, a fényesítő krémétől világos czipők a legfényesebb és legisztább színt kapják, a bőrt tartóssá teszi. — Viselt és pecsételt, sárga vagy barnabőrű czipők „Lyosin” használatát után ujjá lesznek.

— Alapítattott 1832. —

Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 2.

— Kapható mindenütt! —

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Öh jaj!
Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásunk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci körút 17

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

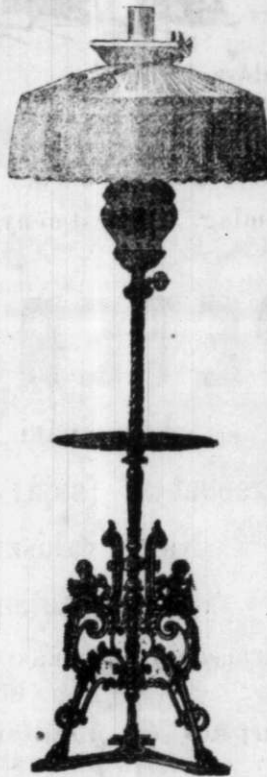
Kapható Kaposvárott: Babóchay Kálmán, Kellauer Gábor, Szabados Imrénél. — Boglárou: Erdős Jenőnél.

1—26

SPITZER EMIL

KAPOSVÁR, Korona-utca 12-ik sz.

(Tessék a cziure ügyelni.)

Somogyvármegye legnagyobb üveg, porcellán, lámpa-áru, tükör és cseh-táblaüveg rak-tára.

6—8

Üzleti vagy éttermi lámpa

(Reform Wunder)

11 koronától

feljebb

Ebedő és salon függőlámpák

5 kor. 60 fill.-től

Asztali érelámpák

2 kor.-tól

Fali- és látlólámpák,

valamint mindennemű

lámpaalkatrészek. Com-

plett 6 személyes étkező

készlet, díszes legujabb

divatu kivitelben

15 kor.-tól

The és kávékészletek

7 kor. től

Karácsony és ujévi, valamint menyasszonyi ajándékok igen jutányos árban.

Elárusítás nagyban és kicsinyben.

Kereskedők és vendéglősöknek előnyös ár.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.